

||| Hjemmeopgavesæt 7

Vektoranalyse

Deadline er 9/5, 23:55. Alle opgaver afleveres i pdf på din klasses Learn-konto, husk navn og studienummer øverst i besvarelsen. Som forberedelse til skriftlig eksamen i forårspensum 11/5 er stilen mere fri end ved sædvanlige essay-opgaver, fx kan dine forklaringer være blandet med Maple-udregninger. Umiddelbart efter deadline offentliggøres en facitliste på kursets hjemmeside.

I din besvarelse bør du dokumentere at du kan

- designe passende parameterfremstillinger
- bestemme tangentielle kurveintegraler
- bestemme flux gennem åbne flader
- benytte Gauss' divergens-sætning
- benytte Stokes' rotations-sætning
- forstår betydningen af orientering af kurver og flader
- udnytte flowkurver for et vektorfelt
- bestemme divergens ved volumenbetragtninger
- skrive sammenhængende og præcist og udføre simple matematiske ræsonnementer

||| Opgave 1 Flux ud gennem overfladen af massivt legeme

Lad a og b være to positive reelle tal. Et rumligt område Ω i (x, y, z) -rummet er givet ved

$$\Omega = \left\{ (x, y, z) \mid x^2 + y^2 \leq a^2, 0 \leq x, 0 \leq y, 0 \leq z \leq b \right\}.$$

Vi betragter vektorfeltet $\mathbf{V}(x, y, z) = (x^2 - 2xz, 5yz, 2ye^x)$.

a) Bestem en parameterfremstilling for Ω .

$$\mathbf{r} := (u, v, w) \rightarrow \langle u \cos(v), u \sin(v), w \rangle$$

b) Bestem fluxen af $\mathbf{V}$ ud gennem overfladen $\partial\Omega$ af Ω .

u tilhører $[0, a]$
 v tilhører $[0, \pi/2]$
 w tilhører $[0, b]$

$$\text{Ved hjælp af Gauss:} \\ \text{Flux} = \frac{3}{8}\pi b^2 a^2 + \frac{2}{3}b a^3$$

||| Opgave 2 Cirkulation langs randkurven for åben flade

I (x, y, z) -rummet betragtes den udfyldte trekant T som har hjørnerne $A(0, 0, 3)$, $B(0, 2, 0)$ og $C(1, 0, 0)$ samt vektorfeltet $\mathbf{V}(x, y, z) = (z, x, y)$.

- a) Bestem en parameterfremstilling for T . Vink: Start med at parametrisere linjestykket l fra B til C , derefter kan du parametrisere T ved hjælp af linjer fra A til l .

$$\mathbf{r} = (u, v) \rightarrow \langle u^*v, v(2-2^*u, 3-3^*v) \rangle: \quad u \text{ og } v \text{ tilhører begge } [0, 1]$$

- b) Bestem cirkulationen af $\mathbf{V}$ langs randkurven ∂T for T idet orienteringen af ∂T er bestemt ved $ABCA$.

$$\text{Ved hjælp af Stokes:} \\ \text{Cirkulationen} = -11/2$$

||| Opgave 3 Tangentielt kurveintegral i gradientfelt. Brug af stamvektorfelt

Betragt i (x, y, z) -rummet vektorfeltet $\mathbf{V}(x, y, z) = (2x + 3y, 2y + 3x, -4z)$ og funktionen

$$F(x, y, z) = a \cdot x^2 + b \cdot y^2 + c \cdot z^2 + d \cdot x \cdot y, \quad (x, y, z) \in \mathbb{R}^3.$$

- a) Find konstanter a, b, c og d således at $\mathbf{V} = \nabla F$.

$$\text{Ved sammenligning fås:} \\ a:=1:d:=3:c:=-2:b:=1:$$

- b) Bestem det tangentielle kurveintegral af $\mathbf{V}$ langs den højre halvdel af den enheds-cirkel i (y, z) -planen som har centrum i $(0, 1, 1)$, idet du selv vælger kurvens orientering.

$$8 \text{ eller } -8 \text{ afhængig af orientering}$$

- c) Vis at vektorfeltet

$$\mathbf{W}(x, y, z) = (2yz + xz - x^2, -2xz - yz + y^2, y^2 - x^2 + z^2)$$

er et stamvektorfelt for $\mathbf{V}$.

$$\text{Rot}(\mathbf{W}) = \mathbf{V}$$

- d) En åben flade F er givet ved $F = \{(x, y, z) \mid z = 4 - x^2 - y^2, z \geq 0\}$.

Bestem fluxen af $\mathbf{V}$ gennem F idet du først vælg orienteringer af F og randkurven ∂F som opfylder højrekonventionen.

$$\text{Fluxen} = 0$$

||| Opgave 4 Flydende objekter og divergens

Om et vektorfelt $\mathbf{V}$ i (x, y, z) -rummet er der oplyst at den flowkurve $\mathbf{r}$ som for et givet punkt (x_0, y_0, z_0) opfylder $\mathbf{r}(0) = (x_0, y_0, z_0)$, er givet ved

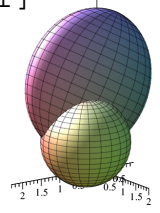
$$\mathbf{r}(t) = \begin{bmatrix} e^t(x_0 \cos(t) - z_0 \sin(t)) \\ y_0 e^{-t} \\ e^t(x_0 \sin(t) + z_0 \cos(t)) \end{bmatrix}.$$

P-fremstilling for F_t :

$$\begin{aligned} & (\exp(t) * (-\sin(t) * (1 + \cos(u)) + \cos(t) * (1 + \sin(u) * \cos(v))), \\ & (1 + \sin(u) * \sin(v)) * \exp(-t), \\ & \exp(t) * (\sin(t) * (1 + \sin(u) * \cos(v)) + \cos(t) * (1 + \cos(u)))) \end{aligned}$$

hvor u tilhører $[0, \pi]$ og v tilhører $[0, 2\pi]$

HJEMMEOPGAVESÆT 7

- a) En kugleflade F er givet ved parameterfremstillingen

$$\mathbf{s}(u, v) = \begin{bmatrix} \sin(u) \cos(v) + 1 \\ \sin(u) \sin(v) + 1 \\ \cos(u) + 1 \end{bmatrix}, \quad u \in [0, \pi], \quad v \in [0, 2\pi].$$

F begynder til tiden $t = 0$ at flyde med vektorfeltet, den derved deformede flade betegnes til tiden t med F_t . Bestem en parameterfremstilling for F_t , og plot F sammen med $F_{\frac{1}{2}}$.

- b) En massiv kugle K med radius a og centrum (c_1, c_2, c_3) er givet ved parameterfremstillingen

$$\mathbf{r}(u, v, w) = \begin{bmatrix} w \sin(u) \cos(v) + c_1 \\ w \sin(u) \sin(v) + c_2 \\ w \cos(u) + c_3 \end{bmatrix}, \quad u \in [0, \pi], \quad v \in [0, 2\pi], \quad w \in [0, a].$$

K begynder til tiden $t = 0$ at flyde med vektorfeltet, og det derved deformede legeme betegnes til tiden t med K_t . Er volumen af K_t afhængigt af værdierne af c_1 , c_2 og c_3 ? Bestem divergensen af $\mathbf{V}$.

Volumen af K_t er uafhængig af c_1 , c_2 og c_3 . Derfor er divergensen af $\mathbf{V}$ konstant i rummet og den har værdien $\text{Div}(\mathbf{V}) = 1$.